

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

De Heeren intekenaren op het Algemeen Nederlandsch-Nieuws en Advertentie-Blad, en voornamelijk de Heeren boekhandlaren, worden verzocht zich te herinneren dat men voor niet minder dan voor 5 maanden kan inschrijven, dat men het abonnement altijd voorop betaalt, en dat het zelve gerekend wordt van den eersten dag van elke maand; eindelijk, dat de brieven en het geld vrachtvrij moeten toegezonden worden.

N E D E R L A N D E N.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Zaterdag den 20 Mei.

Men leest de notulen van de vorige zitting. De heer Rosier maakt de aanmerking, dat volgens deze notulen alle verzoekschriften waarop rapport is uitgebragt, ter Griffie nedergelegd zouden zijn, hoewel nogtans op eene dier rekwesten tot de orde van den dag is overgegaan. De Voorzitter, zonder zich met het gezegde van dit Lid verder bezig te houden, beslist, door den hamerslag, dat de redactie der notulen goedgekeurd is.

De Staatsraad belast met de werkzaamheden der algemeene Staats-Secretarie, zendt aan de Kamer nieuwe redacties van twee ontwerpen van wet, één op de samenstelling van den Hoogen Raad, en een ontwerp houdende *Algemeene Bepalingen op het beleid der Justitie*. Men heeft, in de nieuwe redactie van de wet op den Hoogen Raad, op verscheiden aanmerkingen, door de Sectien gemaakt, acht geslagen. Onder anderen, hadden de eerste opstellers eenvoudig vergeten te bepalen, op welke wijze de revisie van Arresten, door eene der Kamers van dien Raad ter eerste instantie geweest, zoude behandeld worden. Artikel 9 van het nieuw ontwerp zegt, dat die revisie zal plaats hebben in de algemeene vergaderingen overeenkomstig hetgeen bij de manier van procederen zal worden bepaald. Dit is een nieuw bewijs dat de wet op den Hoogen Raad niet zal kunnen worden tot stand gebragt, vooraleer het Wetboek, waarin de nieuwe manier van procederen zal moeten vervat worden, door de Staten-Generaal aangenomen zij. Hoe zou men zelfs met de beraadslagingen op dit artikel 9 eenen aanvang kunnen maken, daar men nog niet weet wat er in het aangehaalde Wetboek zal bepaald worden, noeh in hoe verre die bepalingen de goedkeuring van de Volksvertegenwoordigers zullen wegdragen? Hoe zal men nu weten of misschien die bepaling in dat Wetboek niet zal verwaarloosd of geheel weggelaten zijn? Buiten en behalve dit punt, is het onbetwisbaar, dat het ontwerp van Wet alleen op het nieuw, nog niet ontloken, Wetboek van procedure steunt, dewijl in deze wet op den Hoogen Raad niet eens melding wordt gemaakt van de cassatie der Arresten door de Hoven van Assises uitgesproken, welke cassatie nogtans het onderwerp van de negen tiende gedeelten der rekwesten aan dit Hof zoude uitmaken. Zoo is het ook gelegen met het Ontwerp van *Organisatie der regterlijke magt*: de criminele jurisdictie wordt uitsluitend door de provinciale Geregtshoven van Appel uitgeoeffend; aldus is deze organisatie geheel afhankelijk van de nieuwe Wetgeving, en men kan op het daarstellen dier Geregtshoven niet denken, zoo lang de Wetboeken niet aangenomen zijn. Wij hebben het nuttig geoordeeld, in het voorbijgaan, deze aanmerking te maken, op dat niemand zich langer in zijne verwachting zoude

bedriegen, en op dat sommige onzer vrienden eens regt goed zouden begrijpen, dat de benoeming tot alle die eeryolle en winstgevende ambten van Presidenten en Raadsheeren, in 18 provinciale Geregtshoven en in den Hoogen Raad, niet op zoo korten tijd als zij misschien eerst gerekend hadden, plaats kan hebben.

Artikel 10 bepaalt dat de Hooge Raad vonnissen kan vernietigen, of op verzoek van de belanghebbende partijen, of op voordragt door den Prokureur-Generaal, hetzij *ex officio* gedaan, hetzij ten gevolge van eenigen door hem te exhiberen stelligen last, welken hij daartoe van het Departement van Justitie mogt hebben ontvangen. Volgens de Grondwet is de Prokureur-Generaal voor zijn leven aangesteld. (Men zie artikel 186.) Wat zal er gebeuren, indien hij weigert aan dien stelligen last te voldoen?

Artikel 38 van het ontwerp houdende *algemeene bepalingen*, geeft het formulier van den eed, die door alle de leden der regterlijke magt zal afgelegd worden. Zij beloven, nimmer eenige giften of geschenken, zelfs niet van spijs en drank, te zullen aannemen; (deze woorden, letterlijk uitgeschreven, behooren tot de gemaakte veranderingen en verbeteringen) en eindelijk dat zij hunne instructies met alle naauwgezetheid zullen opvolgen en nakomen.

De twee ontwerpen zijn in de Fransche en Hollandsche talen voorgelezen: op het einde van de zitting bleven er niet meer dan 52 leden in de Kamer. Men had ook niets te verhandelen. De vergadering wordt om vier uren gescheiden. Dingsdag 23 Mei, zijn de sectien bijeen geroepen, om over die nieuwe redactie der twee ontwerpen van wet te beraadslagen.

FRANKRIJK.

Paris, den 19 Mei.

Sedert den 15, zijn in de Kamer der Gedeputeerden de beraadslagingen over de nieuwe wet op de vertellingen geopend.

De tribunen van de Kamer waren reeds van vijf ure 's morgens, door eene ontelbare menigte toehoorders bezet. Een aantal lieden, bij gebrek aan plaats, in de voorportalen gebleven, doet gedurende de zitting onophoudelijk het geroep van *levé de Grondwet* (het Charter) hooren.

En in der daad: het geldt hier de Grondwet van den Staat, de ware representatieve regeringsvorm en 's Volks vrijheid. De vraag is, of het hoog gezag uitsluitend aan wetgevers in handen zal gegeven worden, om aan dat gedeelte der ingezetenen, hetwelk waarlijk den naam van *Natie* verdient, allen invloed op de keuzen te doen verliezen.

Om één ure namiddag, begint de zitting. De Generaal Foy heeft het woord. Die redenaar begint met onder het oog van zijne ambtgenooten den tegenwoordigen staat der wetten op de vertellingen te brengen, in welker plaats het Ministerie de nieuwe ontwerpen voordraagt.

» Volgens het stelsel, thans nog in volle kracht, kan niemand tot Afgevaardigde van het Volk in de Kamer benoemd worden, dan die ten minste *duizend* franken aan *Directe Belastingen* opbrengt. De Kiezers kunnen alleen genomen worden onder de burgers die in dezelfde lasten *drie honderd* franken betalen. Deze wet zal wezenlijk tot den hoogst mogelijken graad van volmaaktheid gekomen zijn, wanneer eens het regt om in de keuzen deel te nemen, door allen, aaf wie hetzelfde is toegekend, zal uitgeoeffend worden, en wanneer zij van alle verhindering zullen bevrijd zijn: dan zal die buitensporige partij, die in Frankrijk niets anders is dan de worsteling van weinigen tegen allen, vol schrik terug treden, op de stem van den algemeenen wil, door het Volk met kracht geopenbaard. Men zal het dan zelden zien gebeuren, dat ambtenaren die tot het uitvoerend bewind behooren, als Volksvertegenwoordigers verschijnen: men zal onafhankelijke burgers benoemen, die er meer belang bij hebben dat het geld der ingezetenen niet zonder noodzakelijkheid, en tegen de billijkheid aan, in de schatkist gestort worde; de algemeene achting zal de waardigste en bekwaamste voorwerpen aan de vrije kiezers aanwijzen. In tijden, waarin de dwalingen of de driften van eenen dwingeland den Staat tot op den rand des verderfs gebragt hadden, zou natuurlijk de kens des volks zich tot de vrienden der vrijheid bepalen. In tijden, waarin Frankrijk door vreemde legers was overweldigd, zou het althans niet zonderling mogen voorkomen, indien men weigerde zoodanige lieden naar de Kamer aftevaardigen, die gestadig met de uitheemsche volkeren in goede verstandhouding leefden, en indien men de voorkeur gaf aan mannen, die door het vuur en het staal des vijands met eervolle lidtekenen waren overdekt. Wanneer de Vorst aan alle gewettigde belangen en verkregen regten eene waarborg heeft willen geven, indien alsdan de tegenstrevers van die regten en belangen zich aan het hoofd der stedelijke en landelijke vergaderingen stellende, den nieuwen staat van zaken bedreigden, zou men zich voorzeker niet moeten verwonderen, dat angstvolle kiezers den geleerden verdediger van de geheiligde grondbeginselen, die aan het volk dierbaar zijn, en den ouden krijgsman, wiens hart nooit sloeg dan voor de vrijheid en voor de eer, ter hulp van het Vaderland kwamen roepen. (Levendige toespelingen: men hoort in de zaal de namen van *Benjamin Constant* en van den edelen *Lafayette*.)

» De wet van 5 Februarij 1817, die men nu wil vernietigen, is de wet der waarheid, en de spiegel der openbare meening. Het volksgevoel is niet te vreezen: wij vragen niets dan rust en vrijheid, den Koning en de Grondwet.

» Het hart van eenen verstandigen Koning gaf ons het Charter van 1814 en de wet van 1817. De oude vijanden van het nieuw Frankrijk hielden sedert dien tijd niet op, hunne bittere en kwaadvoorspelende klagtedenen uittestorten. Zij kunnen het aan den Vorst niet vergeven, dat hij ons het Charter heeft geschonken, en zij vergeven het aan het Charter niet, dat daarin het goede van onze Omwenteling is behouden."

Hier schetst de redenaar een tafereel der geschiedenis van de nieuwe ontwerpen van wet: volgens hem, heeft de Minister de *Cazes* de wet van 1817 en het belang van zijn Land opgeofferd aan de zucht om zijn gezag te behouden, daar hij kon voorzien, dat de meerderheid der Afgevaardigden, die, ingevolge van het oude stelsel, voortaan naar de Kamer zouden gezonden worden, niet lang aan zijne zijde zoude blijven. Hij drijft ook, hoezeer veel te zacht, den spot met de *doctrinaires*, een slag van menschen, die wel eenigzins vrienden van de Vrijheid zijn, maar die de staatkundige grondbeginselen, even als een stelsel van *bespiegelende wijsbegeerte* beschouwen; dweepers, die de Grondwet beschouwen, als of dezelve niet anders dan eene bovennatuurkundige verhandeling ware. » Zij hadden gedroomd, zegt de Generaal, dat zij als bemiddelaars zouden geraadpleegd worden: alzoo zagen wij eindelijk een ontwerp van wet in 47 artikelen te voorschijn komen: hetzelfde werd ons in dagen van algemeenen rouw aangeboden. (na den dood van den Hertog van *Berry*.)

» Maar de eerste Minister was intusschen van het tooneel verdwenen. De Commissie, belast met een rapport op het ontwerp van wet uit te brengen, had nu twee maanden gearbeid, om te trachten iets daarvan te begrijpen, wanneer men met een nieuw ontwerp is voor den dag gekomen.

» Nu zou men lid van een Kieskollegie, in een Departement, worden, als men aldaar tot het *vijfde* gedeelte der burgers, die het meest in de directe belas-

tingen opbrengen, behoort; en dit Kollegie zou de Afgevaardigden in de Kamer benoemen: aldus zouden in een Departement de kiezers maar vier honderd franken betalen, terwijl men in een ander nauwelijks dit regt zou uitoefenen, wanneer men er *twee duizend* in de kas der directe belastingen stort. Wat regt hebben wij, om alzoo het eigendom in groot en klein eigendom te onderscheiden, als of de groote en de kleine eigenaars niet in gelijke evenredigheid de algemeene lasten hielpen dragen? Gij hebt gezwoeren, het Charter te handhaven: denkt gij de magt te hebben, om de bevoegdheid tot het uitoefenen van een regt, door het Charter bepaald, naar welgevallen te benemen of te geven? Het regt van de kiezers heeft denzelfden oorsprong als uwe regten.

» Indien, bij ons, de groote eigenaars alleen de Vertegenwoordigers des volks mogen kiezen, zij alleen zullen het Land overheerschen. — Wij zijn er niet toe gezind, om ons aan de *Aristocratie* te onderwerpen: de geschiedenis van ons land is niet anders, dan een lang verhaal van den oorlog der burgers en der Koningen tegen den Adel. Die oude adelijke *Aristocratie* heeft te groote misslagen begaan; sedert dat zij hare eigendommen heeft verloren, om dat zij hare voorregten wilde behouden, heeft zij zich altijd van de Natie afgezonderd, en zich somtijds vijandig tegen dezelve getoond. Zij stortte tranen, wanneer het Volk zich verblijdde, en hare vreugde is begonnen met onze ellende.

» En men zou de oude privilegien willen herstellen! — en men zou de magt tot het uitoefenen der gewigtigste regten, door het Charter aan het Volk gewaarborgd, uitsluitend toevertrouwen aan hun, die zich altijd door hunnen haat tegen de Grondwet, tegen het Volk en tegen de nieuwe instellingen onderscheidden!

» Indien wij, bij het aannemen van het ontwerp, het getal der honderd duizend kiezers, door de Grondwet met de uitoefening dier magt belast, tot twintig duizend bepalen, wat komt er dan van de tachtig duizend die wij buiten het hezit van hun verkregen regt sluiten? Zij worden, volgens het ontwerp, leden van eene *Districts- of Arrondissement-Vergadering*, die zoo veel *Candidaten* mag voorstellen als het Departement, tot hetwelk zij behoort, Afgevaardigden in de Kamer te benoemen heeft, terwijl de Departementale vergadering, uit de rijksten van het land zamengesteld, onder al die *Candidaten* van de onderscheidene districten, eene keuze maakt! Alzoo worden overal de burgers die niet meer dan *drie honderd* franken betalen, wezenlijk van allen invloed beroofd: gij zult hen niet bedriegen; zij zullen het wel gevoelen dat zij geene kiezers meer zijn. Het aristocratische kies-kollegie zal zijne keuze kunnen doen uitsluitend vallen, op lieden door een enkel district voorgedragen, op eenen onbeduidenden hoek van het Departement, waar niet meer dan *vijftig* der grootste grondeigenaars gestemd hebben.

» Dit kan, bij voorbeeld, in mijn Departement plaats hebben. Er bestaan daar vijf arrondissementen. Wij benoemen vier Afgevaardigden: aldus kunnen er twintig *Candidaten* voorgedragen worden: In verscheiden arrondissementen zal men ten naastenbij de zelfde mannen, die het algemeen vertrouwen waardig zijn, tot *Candidaten* benoemen, zoodanig dat er een twaalfstal bijna met eenparige stemmen voorgedragen wordt: maar om tot het getal van twintig te geraken, zal het gebeuren dat er bij deze ware uitverkorene des Volks, bij burgers die duizend of elf honderd stemmen hebben bekomen, acht *Candidaten* zullen geplaatst zijn, die elk tien of twaalf stemmen verkregen hebben. Het *hoog* kollegie kan zulke lieden, met tien stemmen voorgedragen, even gemakkelijk tot Volksvertegenwoordigers benoemen, als de mannen die door duizend kiezers zijn aangewezen.

» Geloof Gij, mijne Heeren! dat men eene verlichte Natie alzoo zal misleiden? Men heeft den Koning met zulk eene wet ten eene male verrast. Wat zou er niet gebeuren, indien ooit de partij die het ontwerp heeft gesmeed, de meerderheid in deze Kamer bekam en zich van alle de Ministerien, van de Schatkist en van het leger meester maakte? Denkt Gij dat zij iets zouden eerbiedigen, dat er iets voor hun geheiligd zoude zijn? Al ware het zoo, dat zij nu, op dit oogenblik, niets anders wenschten dan de overheersching, morgen zouden zij eene volkomen omwenteling moeten bewerkstelligen.

» Maar, is de zamenzwering der *Aristocraten* verschrikkelijk, de tegenstand zal ook verschrikkelijk zijn. Twee volkeren, twee legerplaatsen, tweederlei vaandels, zie daar wat de nieuwe wet ons geeft."

De Generaal wordt bij het eindigen zijner rede-

voering op nieuw toegejuicht: hij keert van het spreekgestoelte naar zijne plaats terug, onder het luid geroep van *bravo! bravo!*

De Ultra-Koningsgezinde *la Bourdonnaye* verdedigt het ontwerp. De eerste wet kon volgens hem niet blijven bestaan, dewijl zij de kiezers in de gelegenheid heeft gesteld om in de Kamer zulke Afgevaardigde te doen zitten als de heer *Grégoire*, een vijand der Koningen, en de heer *Manuel* die aan *Lodewijk XVIII* heeft ten kwade geduid dat Z. M. in plaats van het driekleurig *révolutionnaire* vaandel het Koninklijk wit vaandel heeft doen aannemen. (De heer *Manuel* lacht hartelijk over die verstandige aanmerking, en een groot gedeelte der Kamer volgt zijn voorbeeld).

De Graaf *Français de Nantes*, in eene uitmuntende redevoering, die men als een meesterstuk van welsprekenheid mag beschouwen, verzet zich met kracht tegen het aannemen van het ontwerp. » Is Frankrijk niet diep genoeg in den rouw gedompeld,» vraagt de redenaar; » moeten dan die doldriftige vijanden van hun Land, de vrijheid en de regten van een groot Volk in de Vorstelijke doodkist nederleggen en in den grafkelder van onze Koningen dragen?» (luidruchtige toejuichingen). Hij stelt de *doctrinaires* in een belagchelijk daglicht, en noemt hen *Salet-Lycurgussen*, kleine *Atlanten* die eene papieren wereld op hunne schouders dragen.

» De magtigste bondgenoot der dwingelandij is voorzeker eene Vergadering waar de schrik, de laagheid en de driften de hoofd-rol spelen: wanneer men ons komt toonen dat men welhaast zulk een werktuig wenscht te kunnen gebruiken, hebben wij dan geene reden om te vreezen?

» Men beklagt zich over de hevigheid der *oppositie*. Maar, indien gij niet wilt dat wij de Grondwet handhaven, waarom vraagt gij ons eene eed van getrouwheid aan het *Charter*? en wilt gij het *Charter* handhaven, waarom komt gij ons zulk een ontwerp voordragen?

» Men neme de burgerlijke vrijheid, de vrijheid der drukpers en de vrijheid der verkiezingen weg, wat blijft er nog van de Grondwet over? de troon, de Kamer der Pairs, Ministers, duizende *onverantwoordelijke* handlangers van de willekeurige magt, en ongelukkige ingezetenen zonder waarborg voor hunne regten.

» Konden onze Ministers het eens goedvinden openhartig en zonder het gebruik van slinksche middelen te handelen, al ware het maar om een nieuw middel van bestuur te beproeven, het Volk zoude hun medehelpers, in plaats van tegenstrevers, naar de Kamer zenden.

» Wil men in den zin van het Volk regeren, men onderzoekte wat het sterkste gedeelte der Natie verlangt, waar hetzelfde henen wil. Het sterkste gedeelte van het Volk is de vereeniging van groote en kleine eigenaars, het zijn de groote fabriekanten, de kapitalisten, de kooplieden, de geleerden, de vernuftige schrijvers door wie de Openbare Meening in beweging wordt gebracht, de beroemde mannen die in de fraaije kunsten uitmunten, de krijgslieden die het Vaderland verdedigen; daar liggen de grondzuilen van magt en welvaart. Onderzoekte wat de behoeften van dit gedeelte des Volks, welke hunne belangen, welke hunne wenschen, hunne denkwijze zijn: het zwakste gedeelte der Natie, is dat gene dat altijd verteerd en niets voortbrengt, dat verduistert in plaats van te verlichten, dat voor niemand iets doet, niet twijfelende of alles moet ten zijnen behoeve gedaan worden, dat van dwaze herinneringen en van hoogmoed leeft, dat zijne hersenschimmige verwachtingen, zijne verwaande hoop en uitzinnige droomen onophoudelijk herkaauwt.

» Zet uwen grooten domper op alle licht in Frankrijk, gij zult niet beletten dat de stralen van elders tot ons doordringen. Engeland, Holland, Noord- en Zuid-Amerika, laten hunne stem hooren, die in alle Europeische harten weergalmt.

» Het voorgedragen stelsel is strijdig met de gezonde Staatkunde, daar hetzelfde allen invloed aan den grond-eigendom geeft, en aan den openbaren wil geene andere voorspraak, aan de algemeene belangen geene andere waarborg overlaat.

» Een stelsel, zoo schandelijk, dat men noodig heeft geoordeeld, om eenige hoop te behouden dat hetzelfde konde gelukken, te beginnen met voorloopig de stem der Faam tot stilzwijgen te brengen, en door het gerammel der ketenen die de hand der willekeur slingert, in het gemoed der vrienden van het Vaderland den schrik te jagen.

» Een stelsel, dat ik wel wenschte niet te moeten beschouwen als het werk der ministers; maar (om mij van de uitdrukking eens Konings, met regt de wijze Vorst genaamd, te bedienen) als het gevolg der *inblazingen van de lieden van 's Konings paleis*.

» Een stelsel waardoor het lot van 28 millioenen menschen in de handen van negen duizend drie honderd negentig geprivilegieerden gesteld wordt!»

Deze redevoering heeft eenen levendigen indruk op de gemoederen gemaakt, en is menigmaal door de vurigste bewijzen van goedkeuring afgebroken geweest. De Graaf *Français* van het spreekgestoelte aftredende, is onder de gelukwenschingen van alle zijne *Liberale* Ambtgenooten naar zijne zitplaats geleid. Men herinnert zich dat die edele redenaar, onder de regering van *Napoléon* de ijverigste voorstander van geleerden en van letterkundigen was, en zijnen invloed bijna uitsluitend gebruikte om de wetenschappen en fraaije kunsten te doen bloeijen, met aan verdienstelijke mannen, in elk vak, vergelding of aanmoediging te doen bekomen. De ware vrienden van geleerdheid en mannen van smaak zijn zeer zelden vijanden van de echte grondbeginselen eener redelijke vrijheid.

De heer de *Bonald* spreekt voor het ontwerp. Het is noodig, zegt hij, eerst *Candidat* te zijn, om Afgevaardigde te worden: men begint immers met soldaat te zijn, eer men den graad van officier bekomt, en men moet gezel geweest zijn, om *baas* te worden. (De redenaar wordt uitgelagchen: al wat hij zegt, is even fraai; hij beweert onder anderen, dat zonder den adel, het fransche Volk welhaast zou zijn, gelijk de Joden, een Volk zonder land en zonder zelfstandigheid).

De heer *le Graverend* is op den grappigen inval gekomen, om het voorgedragen ontwerp niet anders te bestrijden dan met de redeneringen der tegenwoordige Staatsraden, Ministers en ministerielen, die de wet van 1817, in welke plaats de zelfde heeren nu een nieuw stelsel aanbieden, voor twee jaren tegen alle bedenkingen der Ultras hebben verdedigd. Hij gebruikt hunne eigene woorden: de heeren *Becqueij*, *Cuvier*, *Bourdat*, *Beugnot*; *Pasquier*, minister van buitenlandsche zaken; de *Serre*, minister van Justitie; *Simeon*, heden-daagsche minister van binnenlandsche zaken; *Lainé*, toenmalige minister, worden op deze wijze over de hekel gehaald. Zij woonden meest allen de zitting bij, en werden hartelijk uitgelagchen.

De heer *Simeon*, minister, heeft het woord. Z. E. zegt dat het er hier niet op aankomt, te weten hoe hij in 1817 heeft gedacht, maar hoe men nu moet denken. Zijne redevoering was vrij lang. Men heeft onophoudelijk geschaterd.

De heer *Royer-Collard*, voormalige *doctrinaire*, nu naar den kant der *Liberalen* overhellende, verklaard zich tegen de wet, in eene voortreffelijke redevoering, een meesterstuk van *bedaarde* welsprekendheid, hoezeer misschien te sterk in den toon eener wijsgeerige verhandeling gestemd.

Een woedende *Ultra*, de heer *Chabron de Solilhac* begint met de Vergadering in eene vrolijke luim te brengen. Doch het verveelt eindelijk een groot getal leden; zij begeven zich buiten de zaal, en komen weder op het oogenblik dat hij geëindigd heeft.

De heer *Martin de Gray*, een der kundigste en ijverigste *Liberalen*, spreekt in den zelfden zin en met niet minder kracht en bekwaamheid als de heeren *Foy* en *Français*. » Denkt gij, vraagt de redenaar, dat de leden van den landelijken stand dom genoeg zijn, om niet gewaar te worden dat men hen in gevaar brengt van de oude slavernij te zien herleven, wanneer men de magt in de handen van hunne oude overheerschers stelt?

» Denkt gij dat drie millioenen *Protestanten* kunnen gerust zijn? Hebben zij misschien reeds vergeten dat de stem die in de Kamer van 1815 hunne verdediging ondernam (de stem van den Graaf *d'Argenson*) toen zij de slagtoffers van dweep- en moordzucht waren, geen gehoor kon bekomen; dat men volhardt in de gaddelooze gedachte om die gruwelen ongestraft te laten; dat men het hier voor een *lastig geschreeuw* houdt, wanneer het onschuldig bloed om wraak roept?

De heer *Barthe la Bastide* beweert dat de nieuwe wet niet aan de Ministers maar aan den Koning moet toegeschreven worden: hij zegt dat de Volksregering even als een stroom opkomt; dat men het onweder niet moet afgewachten, wil men niet tegen eene of andere rots verbrijzeld worden: Jaarom brengt hij eenen steen aan den dijk, en stemt voor de wet.

De heer *Radet* spreekt tegen het ontwerp. De heer de *Serre*, Minister van Justitie, die sedert lang af-

wezig was en nu eerst van zijne reis is wedergekomen, wordt in de Vergadering binnen geteid en neemt plaats.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, de heer *Pasquier* heeft het woord. Hij zegt dat hij heden, ter goeder trouw, geheel anders denkt, dan hij ook ter goeder trouw in 1817 heeft gedacht.

De Heer de *Corcelles* vaart uit tegen de ultra-Koningsgezinden, in eene hevige redevoering: hij zegt, dat op de laatste reis van den Hertog van *Angoulême*, in een naburig departement de inwoners, die het geroep van *leve de Koning! leve de Grondwet!* lieten hooren, door den Prefekt in hechtenis zijn genomen, na dat zij door de *Gendarmes*, met de sabel in de vuist, in de straten waren vervolgd geweest. Hij eindigt met te verklaren dat het ontwerp niet waardig is dat men het zoude discuteren.

De heer de *Villèle*, die als de kundigste onder de *Ultras* kan beschouwd worden, heeft in eene zeer gematigde aanspraak het goede dat hij in de voorgedragen Wet meent te vinden, getracht te ontwikkelen.

De vermaarde fabrikant *Ternaux* heeft het nieuw ontwerp bestreden. Hij onderzoekt of er sedert de wederkomst des Konings iets ten voordeele der Natie, door de Ministers, is gedaan: hij doorloopt alle departementen van bestuur: wat heeft, zegt hij onder anderen, wat heeft de Minister van de Zee-magt verrigt? Heeft hij eenige voorzorg genomen tegen die Mogendheid die eens door alle volkeren zal aangevallen worden?

De heer *Guillard* stemt tegen de wet: zijne redevoering is eene der belangrijkste en best geschreven stukken die in deze zitting zijn voorgelezen. De Spaansche krijgslieden hebben ons, zegt hij, in het eiland *Léon* geleerd, dat men niet regeert, wanneer men alleen door geweld en schrik wil heerschen.

Negen-en-tachtig leden, waaronder zich onze achttingswaardige landgenoot *Lambrechts*, genaturaliseerde Franschman, bevindt, hebben zich laten inschrijven om tegen de wet te spreken: 34 redenaars hebben het woord voor de wet.

Mengelwerk.

Hoezeer wij zouden gewenscht hebben, geen woord verder over de verkiezing van het Lid der Staten-Generaal voor de Provincie *Drenthe*, in ons blad te plaatsen, eene zaak van te weinig belang voor het grootste getal onzer lezers, vinden wij ons nogtans, uit gevoel van billijkheid, eenigermate verplicht aan het verzoek des Schrijvers van onderstaanden brief te voldoen. Wij hopen dat alle punten van geschil dit maal door de partijen als afgedaan zullen beschouwd worden.

Assen, den 16 Mei 1820.

MIJNHEER DE REDACTEUR!

Het stond zekerlijk aan U, mijnen brief van den 30 April, geheel of gedeeltelijk in Uw Dagblad over te nemen voor zoo veel ik daarbij geen praëjudicie leed, inzonderheid ook met betrekking tot de honderd gouden Rijders, door mij aangeboden, hetgeen, zoo als de zaken nu kunnen worden opgevat, niet geheel buiten bedenking schijnt; te weten:

De betaling van die som, heb ik verbonden, aan mijne opgave, vervat in vijf punten, wanneer ik bevonden wierd, in de stellige verzekering van dezelve, der waarheid te kort te hebben gedaan.

Ik verzoek U dringend, deze vijf punten, nader te willen opnemen; want, ofschoon ik mij, wegens den inhoud van den geheelen brief, wel aanspraakbaar en verantwoordelijk stel, zou ik echter niet graag veertien honderd guldens betalen, voor eene geringe misvatting, of mogelijk abus, ten aanzien van eenige kleine omstandigheid, die wel niets tot de zaak toe, of afdoet, maar waarvan men gereedelijk gebruik kon maken, wanneer ze slechts bewijsbaar was.

Ik heb reden, om deze opheldering te verlangen, en verwacht dezelve in Uw eerste Nummer te zullen lezen.

Lid der Staten van Drenthe,
wegens den Landelijken stand.

De vijf punten die de Schrijver ons verzoekt uit zijnen door ons verkorten brief over te nemen, zijn de volgende:

1° Ik ontken, dat immer, of door wien ook, de geringste poging is aangewend om den Heer van *Heijden* Junr uit het Collegie van Gedeputeerde Staten te verwijderen. — Ik verzeker daarentegen, dat men, met oogmerk om zijne zitting, ten minstert nog één jaar, te verlengen, in 1818, de loting over den gemaakten rooster, tot eene volgende vergadering heeft uitgesteld.

2° Verklaar ik, dat de verwijdering van den Heer van *Heijden* uit de Gedeputeerde Staten, in 1819 gebeurd, alleen aan het lot en vervolgens aan de vrije keus der Staatsleden, is toe te kennen.

3° Wijders verklaar ik, dat het Lid der Staten-Generaal van *Heijden*, ter gelegenheid der laatste verkiezing, eenige maanden vroeger dan de heer van *Ho...* schriftelijk en mondeling, de stemmen der Staatsleden heeft gevraagd, zoo als hij zulks, tegen de volgende verkiezing, andermaal gedaan heeft, zonder te willen bepalen, wie van beiden nu de eerste is geweest.

4° Verklaar ik stellig, dat er, daags voor der Staten vergadering van 1817, of zelfs voor de verkiezing van den heer van *Heijden* tot Lid der Staten-Generaal, in geen huis te Assen, of in de nabijheid van Assen, een diner, of eenige andere samenkomst van Staats-leden heeft plaats gehad, dat gevolgelijk alles, wat de brief-schrijver daarvan en van de schuimende bekers heeft verhaald, ter kwader trouw verzonnen is.

5° Wegens alle de bovengemelde punten, stel ik mij aanspraakbaar en verantwoordelijk. — Ik beloof aan de armen te *Zuidlaren* of *Assen*, ter keure, eene som van honderd gouden Rijders, wanneer ik bevonden word, daaromtrent in eenigen opzichte, der waarheid te kort te hebben gedaan: — ik admitteer, om mij hiervan gemakkelijker, te kunnen overtuigen, alle redelijke gevolgtrekkingen uit erkende daadzaken, of omstandigheden, en zal ook de beide heeren van *Heijden* géenzins als getuigen recuseeren.

Advertentien.

Uit de Hand te Koop, een extra fraai bewerkt Meer-Schijmen: *Fijnschap en Roer*, inles behoorlijk gemonteerd, verhoudende met *Kubik van Hoop* en met een tuilband omwonden en rustende in de hand. — De fraaije en zeer natuurlijk naar het leven gevolgde gelaatstrekking, in dezen kop, verdient eene bijzondere opmerking en kan aan alle liefhebbers van schoone kunsten met regt worden aanbevolen: is te bevragen aan het bureau van het Algemeen Advertentie-Blad onder de letter H. brieven franco.

Schipper J. OOSTERWAAL, maakt bij deze het geëerd Publick bekend, dat hij van heden af, om de veertien dagen, van de Bierkade, zal varen van 's Hage naar Bergen-op-Zoom, en vice-versa.

Bij H. TIMMER, Boekverkooper te Amsterdam, is van de Pers gekomen en alom verzonden: WAARHEID EN VERDICHTSEL in verhalen van *Mevrouw DE MONTOLIEU* en anderen, met een gegraveerde titel en vignet; Prijs f 2-13; bij denzelfden zijn nog eenige Ex. te bekomen van het fraaije en klassieke werk van C. VENTURINI, GESCHIEDENIS VAN DEN OORLOG in de Jaaren 1812-1815 uit het Hoogd. vertaald: 8 deelen complete; Prijs f 25-4.

J. J. THISSSENS EN ZONN, Boekverkoopers te Leiden, zullen op aanstaande Dingsdag en Woensdag den 30 en 31 Mei, publiek ten hunnen huize verkopen eene fraaije verzameling Nederduitsche en Fransche Boeken, bestaande in Godgeleerde, Zedek., Historische, Reisbeschrijvingen, Dicht-, Taal- en Onderwijskundige werken van smaak en geleerdheid, enz., waar onder vele voorname werken voorkomen; verder eenige Teekeningen, Prenten, enz. De naamlijst hiervan is bij bovengemelde te bekomen.

Documenta historica et reflexions sur le Gouvernement de la Hollande, par *Louis Bonaparte*. Bruxelles, Aug. Wahlen et comp., 3 vol. in 8°, met een fraai portret van Koning Lodewijk. Prijs vijf guldens: Nederlandsche Boekhandel, op het Spui, n.º 72.

SCHIEDAM, den 20 Mei.

Genève, de 30 Virtels, zonder Fast . . . 6½ ₤

Amsterdamsche Proef. 8 —

Zonder de Belasting.